

Зведені дані щодо залучення здобувачів вищої освіти на дуальне навчання у 2020/2021 навчальному році

Спеціальність	Кількість працюючих здобувачів вищої освіти за спеціальністю	Кількість поданих заяв на дуальну форму	Кількість підготовлених дуальних планів	Кількість оформлених дуальних договорів
071 – Облік і оподаткування	1	1	1	1
072 – Фінанси, банківська справа та страхування	2	2	1	1
073 – Менеджмент	1	1	1	1
123 – Комп'ютерна інженерія	1	1	0	0
144 – Теплоенергетика	3	0	3	0
151 – Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	10	9	2	2
172 – Телекомунікація та радіотехніка	2	2	1	1
273 – Залізничний транспорт	25	9	1	1
275 – Транспортні технології	19	3	3	2
Разом	64	27	13	9

Д-р техн. наук, професор, ректор

С. В. Панченко,

*канд. техн. наук, доцент кафедри
автоматики та комп'ютерного*

*телекерування рухом поїздів **В. О. Сотник***

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ ІЗ УПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

У результаті реалізації експерименту з упровадження дуальної освіти в Українському державному університеті залізничного транспорту (УкрДУЗТ), ухваленого вченою радою 29.10.2019 р., протягом 2020/2021 навчального року в цілому було рекомендовано на навчання за дуальною формою 64 здобувачі вищої освіти, з яких 27 подали заяви на навчання за цією формою. Випусковими кафедрами підготовлено індивідуальні плани дуального навчання для 13 здобувачів вищої освіти (з них три здобувача вищої освіти не подали заяви на навчання за дуальною

формою). Центром навчально-практичної підготовки, професійної та дуальної освіти (ЦНПП) УкрДУЗТ забезпечено укладання договорів про дуальне навчання з роботодавцями для дев'яти здобувачів вищої освіти.

Виходячи з наведених даних можна визначити коефіцієнти ефективності роботи університету в цілому та окремих його підрозділів зокрема щодо впровадження дуальної освіти:

- загальний коефіцієнт ефективності: $K_{заг} = N_{дог}/N_{прац}$, де $N_{дог}$ – кількість оформлених дуальних договорів з роботодавцями, $N_{прац}$ – кількість працюючих студентів;

- коефіцієнт ефективності роботи факультетів: $K_{ф} = N_з/N_{прац}$, де $N_з$ – кількість заяв, поданих на навчання за дуальною формою працюючими студентами;

- коефіцієнт ефективності роботи кафедр: $K_{каф} = N_{оп}/N_{прац}$, де $N_{оп}$ – кількість підготовлених кафедрами дуальних планів на працюючих студентів;

- коефіцієнт ефективності роботи ЦНПП: $K_{цнпп} = N_{дог}/(N_{оп} - N_{бз})$, де $N_{бз}$ – кількість дуальних планів, складених на здобувачів, які не подали заяви на навчання за дуальною формою.

Виходячи з наведених у вступній частині значень і запропонованих коефіцієнтів можна встановити узагальнені для всього університету показники ефективності діяльності в напрямку становлення дуальної освіти, подані в таблиці.

Таблиця

Узагальнені коефіцієнти ефективності дуалізації освіти в університеті у 2020/2021 навчальному році

Коефіцієнт	$K_{заг}$	$K_{ф}$	$K_{каф}$	$K_{цнпп}$
Значення	0,14	0,42	0,20	0,9

Крім узагальнених, приведені коефіцієнти ефективності можуть бути розраховані окремо для кожної спеціальності, факультету і кафедри.

Підсумовуючи отримані дані – край низькі значення коефіцієнтів $K_{заг}$ і $K_{каф}$, а також доволі низьке значення $K_{ф}$, слід констатувати за результатами експерименту наявність серйозних проблем, які стримують розвиток дуальної освіти в університеті. За результатами проведених нарад із відповідальними особами по кафедрах, деканами факультетів і їхніми заступниками протягом навчального року можна виділити такі основні завади на шляху ефективної дуалізації вищої освіти в УкрДУЗТ:

- висока завантаженість науково-педагогічних працівників навчальною, методичною та організаційною роботою – особливо в умовах карантину, яка залишає обмаль часу для провадження дуальної освіти;

- неврегульованість або недостатня врегульованість функцій і повноважень окремих учасників дуального процесу (зокрема повноважень гарантів освітніх програм щодо отримання даних від усіх кафедр для розподілу обсягів навчання силами університету й на виробництві);

- великий обсяг даних, які необхідно обробити та оформити, для залучення одного здобувача вищої освіти на дуальну форму здобуття вищої освіти;

- скептичне ставлення окремих науково-педагогічних працівників до дуальної освіти як такої – відсутність бачення можливості її розвитку в сучасних умовах;

- недостатній рівень роз'яснювальної роботи серед працюючих здобувачів вищої освіти щодо необхідності залучення на дуальну форму як єдиного законного способу легалізації поєднання навчання на денній формі й роботи на виробництві.

Разом з тим доволі високий коефіцієнт $K_{цнпп}$ свідчить про зацікавленість роботодавців у співпраці з УкрДУЗТ за дуальною формою навчально-практичної підготовки здобувачів вищої освіти, що підтверджується тим, що майже всі здобувачі, які подали відповідні заяви і для яких були своєчасно складені кафедрами дуальні плани, були офіційно оформлені на дуальне навчання на підставі двосторонніх і тристоронніх договорів між стейкхолдерами.

Виходячи з зазначеного, вдосконалення системи дуальної освіти в університеті має полягати в подальшому в таких заходах:

- забезпечення більш чіткої регламентації функцій, прав і повноважень усіх учасників дуального процесу шляхом прийняття відповідного постійно діючого положення про дуальну форму здобуття освіти в університеті;

- спрощення форм методичного забезпечення дуального навчання (дуальних планів і додатків до них) шляхом зменшення обсягу оброблюваної в них інформації;

- запровадження чіткого порядку переведення здобувачів освіти на навчання за дуальним планом із залученням ЦНПП як необхідної інстанції для погодження відповідних заяв (клопотань) здобувачів;

- запровадження щомісячного моніторингу працевлаштування студентів університету з використанням інформаційної бази, яку запроваджено в дослідну експлуатацію у 2021 році;

- посилення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед здобувачів вищої освіти, які працюють, силами ЦНПП, деканатів, кафедр і органів студентського самоврядування (із використанням соціальних мереж, платформи дистанційного навчання та інших засобів комунікації);

- підвищення рівня взаємної інтеграції освітнього і виробничих процесів для здобувачів вищої освіти шляхом адаптації навчальних планів під потреби ключових партнерів-роботодавців.

Комплексна реалізація зазначених заходів до кінця навчального року передбачатиме як підвищення формальних показників ефективності впровадження дуальної освіти, так і підвищення якості вищої освіти шляхом посилення рівня навчально-практичної підготовки здобувачів вищої освіти.